

שבועות

חג השבועות תמיד בו' סיון

יוסף ש"אי לא האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא" (פסחים סח:), כל מעלת התלמיד חכם נובעת מהתורה, ולולי התורה היה ח"ו נשאר כסבל בשוק. בכל הימים הטובים ישנה מצות שמחה, והנה יש מ"ד הסובר "שכולו לה" בשמחה של תורה ע"י דביקות רוחנית. אך בחג השבועות, זמן מתן תורה, "הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם". אין יוצאין ידי חובת שמחה ברוחניות בלבד, יש לבטא את שמחת המועד בגשמיות, במעדני מאכל ומשתה. לכן אמר רב יוסף "עביד לי עיגלא תליא", שיענגו את החג בשמחת מעדנים גשמיים. בזה מוכיח כל אדם את שמחתו בקבלת התורה, שמחה החודרת עד רגשות גשמיים, שמחה זו תלויה את האדם בכל ימות השנה, שמחה של קשר ושייכות לה'.

רב פינקוס בספרו "פסח ספירת העומר שבועות"

התורה הקדושה, כדבש וחלב

אחד הפסוקים המתארים את מתיקות התורה הקדושה, הינו הפסוק בשיר השירים "נפת תטפנה שפתותיך פלה דבש וחלב תחת לשונך גרים שלמתך פריח לבנון" (ד, יא), וכפי שדרשו חז"ל (שיר השירים רבה ד, כג): ר' יוסי אומר: כל מי שאומר דברי תורה ברבים ואינן ערבין על שומעיהן כדבש זה שבא מצוף, נוח לו שלא אמרן. רבנן אמרי: כל מי שאומר דברי תורה ברבים ואינן ערבין על שומעיהן כדבש וחלב המעורבין זה בזה, נוח לו שלא אמרן. ועלינו להבין מה מיוחד כ"כ בדבש וחלב, אשר המלמד תורה ברבים נדרש לחוש בתלמודו מתיקות המקבילה למתיקותם? יש לומר: הדבורה אוספת צוף מהפרחים, ומכניסה אותו אל תוך גופה שלה. שם עובר הצוף עיבוד מיוחד, ולאחריו הוא יוצא מגופה של הדבורה בצורת דבש. גם הפרה אוכלת עשב, שעובר עיכול במעיה, נהפך לחלק מחלבה ודמה, ויוצא בסופו של דבר בצורת חלב שמניבה הפרה.

וכך בדיוק, צריכים להיות גם דברי תורה שאומר אדם ברבים: הוא אינו יכול להעביר לאחרים דברים שלא פעלו בו עצמו את פעולתם ולא השפיעו עליו. בכדי שיוכל להעביר את התורה לאחרים, היא צריכה קודם כל להבלע בו ולהיטמע בנפשו, ורק אז הוא יכול להנחיל אותה לשומעי ליקחו. בדיוק כפי שהדבורה אינה יכולה להפיק דבש מהצוף מבלי שיהיה לחלק ממנה, ובדיוק כפי שהפרה אינה יכולה להניב חלב בלי שיהיה חלק בלתי נפרד מהויתתה.

ומתוך האור "מעמד הר סיני"

חג שבועות חל תמיד בששה בסיון, משום שחכמים קבעו את החודשים תמיד אחד חסר ואחד מלא כך שביום זה חל תמיד חג שבועות. לכאורה יש לשאול: (א) מדוע חג השבועות הוא יום אחד בלבד? (ב) מדוע אין לו יום מסוים? (ג) ומדוע גם כן אינו מוזכר בתורה כיום שבו ניתנה התורה? על כן אומרים חז"ל שפסח וסוכות שאינם חלים בתקופת של ימי מלאכה, אמרה תורה שבעת ימים תחוגו. מה שאין כן חג השבועות שחל בימי מלאכה רגילים והתורה חסה על ממונם של ישראל ולכן קבעוהו יום אחד. ובדרך אחר יש שאמרו: (ילקוט פנחס) שחג השבועות הוא המשכו וסימו של חג המצות, וימי הספירה הם כימי חול המועד של חג המצות. ועל כן קראוהו לחג השבועות "עצרת" וכמו ש"עצרת" שאחר חג הסוכות הוא חג בפני עצמו והוא מסיים את החג, כמו כן כאן חג השבועות הוא "עצרת" לחג הפסח. וע"כ אינו אלא יום אחד. ויש שמוסיפים שחג זה נקרא "שבועות" על שם השבעה שבועות הקודמים לחג זה שהם ימי הכנה להתעלות ולהזדכך כדי לזכות להגיע לאותו יום המיוחד חג השבועות שבו ניתנה תורה.

והא שחג שבועות אין זמנו מוזכר בתורה כיום שבו ניתנה התורה לישראל, יש שמתרצים שהתורה רמזה בזה כי תורה צריך ללמוד בכל יום ובכל זמן ללא קשר ליום מסוים או למעמד מסוים, וע"כ אין מוזכר חג השבועות בתורה כיום מתן תורה, להורות שלימוד התורה נהוג בכל זמן, ומשום כך גם אין אנו יודעים במדויק היכן הוא הר סיני ולא קידשוהו כדוגמת הר המוריה, לומר לך שאין למוד התורה תלוי במקום ובזמן.

ספר "אוצר לעצרת"

הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם

ההכרה הנכונה במשמעות סגולת הזמן של שבועות, צריכה להביא לשמחה של תורה. "שהחיינו וקימנו והגיענו" ליום שבו הקב"ה נותן לנו את תורתו, לזמן שבוורא כל העולמים דבק בנו ע"י קשר התורה, שמחה עצומה על הזכות ללמוד "חברותא" עם "הלומד תורה לעמו ישראל". המתבונן כראוי יתעורר בהרגשותו ש"וירד ה' על הר סיני" ליתן תורה לישראל, חזור מחדש בכל פעם שיהודי פותח גמרא ללמוד, ויכולת ההשפעה של לומד התורה היא ללא גבולות ומגבלות, לא כפי כוחנו ויכולתנו לקבל אלא "מידך הפתוחה הקדושה והרחבה". שמחה רוחנית מיוחדת נתבארה בדברי רב

כתב הרמ"א (או"ח סי' תצד, ג), אין אומרים תחנון מתחילת ר"ח סיון עד ח' בו דהיינו עד אחר אסרו חג. בפסקי תשובות (אות ט) כתב: ורבים נוהגים שלא לומר תחנון עד י"ב סיון כי הקרבנות של חג השבועות היה להם תשלומין כל שבועה, וכן המנהג בכל ערי ארץ ישראל, ויש מנהגים בחו"ל שאין אומרים תחנון גם ב"ג סיון משום ספיקא דיומא, ובכל ימים אלו, מר"ח סיון עד י"ב בו, אסורים בתענית ובהספד זולת לחכם לפניו, ויש שהתירו בב' סיון.

פסיקי תשובות חלק ה'

פתגם: דברים טובים עושים, דברים רעים נעשים בעצמם.

ספר "שמחה"

חקירה: קריאת שמע

דקדוק הלשון היא מדיני דיבור, שאם לא מדקדק לא נחשב שדיבור, או משום שכך נאמרה, באופן מדקדק קריאת שמע למשה מסיני. (אבן האזל קריאת שמע ב-י. רמב"ם, מדיני דיבור, ראב"ד, כך נאמרה למשה).

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: בלי ברכה

כששב רבי מאיר שפירא ממסע באמריקא סיפר: כשבקרתי באחת מערי השדה בסביבות ניו יורק, פגשתי ביהודי עשיר, עם הארץ גדול, אך מתרברב ויהיר עוד יותר, הלה ביקש להפגין בפניי את למדנותו, ונאמנותו למסורת, וסח לי כי היות וכל ימי הספירה משמשים כהכנה לחג השבועות שבו אוכלים מאכלי חלב, לפיכך הריהו נוהג לאכול בכל לילות הספירה לביבות ממולאות בגבינה, בכל לילה מספר הלביבות כמנין הספירה. שאלתי: ומה קורה אם שוכח במקרה לאכול את הלביבות? אני ממשיך לאכול בלילה הבאה בלי ברכה, השיב.

ספר "פרדס חג שבועות"

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, גילברט זמילה בת מרים לזיווג טוב לשלמה בן אסתר. לעילוי נשמת של ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל.

מגילת רות נקראת בשבועות כדי לעורר אותנו לחיזוק במידת החסד, אשר בשלה זכינו שתינתן לנו התורה, ועל ידה אנו נעזרים לקיימה, וכדי ללמדנו כמה גדול שכרה של מצוה אחד מן התורה. מדת החסד היא המדרגה הראשונה לשלמות האדם והיא מהוה הכנה לקיום התורה ולעניני עבודת ה', שהרי יסוד עבודת ה' הוא להדבק בדרכיו של הבורא יתברך: מה הוא רחום אף אתה רחום, מה הוא חנון אף אתה חנון...לכן התורה תחילתה בגמילות חסדים וסופה גמילות חסדים, תחילת גמילות חסדים, שנאמר: **"ויעש אלוקים לאדם ולאשתו כותנות עור"**, וסופה גמילות חסדים עם המת שנאמר: **"ויקברו אותו בגיא"**. עיקר הזכות שזכו בני ישראל בשבילה שתנתן להם התורה היא מידת החסד שהצטיין בה אברהם אבינו במדרגה שאין למעלה הימנה, כפי שמובא במדרש (שמות רבה כח, א): באותה שעה ביקשו מלאכי השרת לפגוע במשה רבינו, עשה בו הקב"ה קלסטירין של פניו של משה דומה לאברהם, אמר להם הקב"ה: אי אתם מתביישים הימנו? לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו. וממשיך המדרש: אמר הקב"ה למשה: לא ניתנה לך תורה אלא בזכות אברהם.

ומתוך האור "חג השבועות"

מנהג אכילת חלב בשבועות

טיבעו של החלב שהוא מתקיים ואינו מתקלקל רק בכלים שפלים ונחותים ככלי חרס, מה שאין כן הכלי כסף וכלי זהב, יתקלקל החלב עד מהרה. על כן אוכלים ביום מתן תורה מאכלי חלב, לרמוז שגם התורה אינה מתקיימת אלא אצל העניים השפלים, כמו שאמרו חז"ל: **"היזהרו בבני עניים שמהם תצה תורה"** (נדרים פא.), אבל לא אצל העשירים והרמים, שהם בבחינת: כלי כסף וכלי זהב, בהם התורה אינה מתקיימת.

טעם נוסף הובא בשם רבי חיים ויטאל ז"ל, שהנה כתב הזוהר הקדוש, שישנן שס"ה מצוות לא תעשה כנגד שלוש מאות ששים וחמש ימות החמה, ולכל יום יש הלאו שכנגדו, ובכל יום ויום מעת שהחמה זורחת עד שהיא שוקעת צווחת ואומרת לאדם: גזורני עליך שביום זה אל תעבור בי את העבירה הזו. והנה אם נבדוק בסדר הלאוים בתורה נמצא, שאיסור בשר בחלב הוא הלא תעשה הששים וששה, והוא מקביל ליום חג השבועות שחל בו' בסיון, היום הששים וששה מראש השנה לחודשים (ר"ח ניסן), שהרי בניסן ישנם שלוששים ימים, ובאייר עוד שלוששים, ובסיון ששה ימים סך הכל ששים וששה, לכן ביום זה אוכלים מאכלי חלב.

ומתוך האור "חג השבועות"

